

FINNS DET PLATS FÖR KULTUR PÅ KULTURSIDAN?

En tvärsnittsstudie av elva svenska tidningars kulturrapportering

 Svensk Tidskrift

Vladimir Lukic & Peter J. Olsson
Januari 2020

Innehåll

1. Inledning	1
2. Om redaktören själv får förklara	2
3. Metod	5
4. Kategorier	7
5. Elva svenska tidningars kultursidor under 14 dagar	8
6. Ledarsidorna och debatterna	11
7. Jämförelse med våren	12
8. Analys	13
Bilagor	15

1. Inledning

Är svenska kultursidor en slaskhink för polemisk debatt som inte fick plats på ledarsidorna? Detta påstående har hörts länge allt oftare på senare år. Det traditionsenliga mantrat är att kritiken kommer från borgerligt håll, och därmed avfärdats av de kritiserade medierna.

2016 kunde t.o.m Expressens Ankan göra en parodi på kritiken genom en analys av kulturrapporteringen i DN och kom, något ironiskt, fram till att det står mycket illa till med kultursidorna – antalet referenser till dödahavsruellarna har minskat markant sedan 1956. Besviket konstaterade Ankan att om man ska "tänka sig DN:s kultursida som en fysisk person är hen nu, snarare än en dammig och skumögd gammal stofil, en självgott pysande, twitterknarkande samtidsstenograf".¹

De kritiska rösterna som höjs mot kultursidornas textproduktion är dock oftast seriösa och välgrundade, och långt ifrån alla politiskt anstrukna. Dessa tenderar att fokusera på två saker: kulturtexternas politisering, eller skribenternas politiska tendenser. Den förra kan angripas från två håll, politikens intrång på kulturredaktionen, eller redaktionens minskade fokus på sin kärnverksamhet. Den senare brukar vara mer riktad, och anklagar journalistkåren för att falskeligen utge sig för att vara objektiv och reflektera folkets åsikter men egentligen vara vänstervriden. Den här rapporten avser rikta in sig på den första delen av kritiken och analysera vilka typer av texter som florerar på kultursidorna.

Naturligtvis kan det tyckas träigt att läsa ännu en undersökning av kultursidornas texter. I Danmark genomfördes 2017 en stor undersökning om antalet recensioner, och året därpå beställde Aftonbladet en motsvarande undersökning av våra fyra största tidningar. SVT har spelat in poddavsnitt i ämnet, och med jämna mellanrum syns en kritisk röst till som har det ena och det andra att säga till om. Trots detta sker dock liten förändring, och som Anders Björkman² anmärker i Svenska Dagbladet har kulturredaktionernas svar på kritiken snarare varit att knyta kulturen ännu närmare politiken, nu senast genom att tidigare chefen för ledarsidan på Aftonbladet Karin Pettersson bytte stol till chef för kulturredaktionen.

Hur ser då kultursidorna ut i landet? Det är svårt att göra en ordentlig bedömning genom att endast analysera hur många recensioner som skrivs. Vad som då krävs är en holistisk bild, som inkluderar flera stora och små tidningar, och som tar hänsyn till allting som sker på kultursidan. Syftet med den här rapporten är att ge en nyanserad bild av problemen, och diskutera även de goda sidorna och komma med konstruktiv kritik. Allt är inte trams som ej recenserar, och all utveckling är inte av ondo. Däremot kan allting förbättras, och det är författarnas förhoppning att den här rapporten är ett steg på vägen mot en relevant och seriös kulturjournalistik som genomsyras av passion och integritet.

Rapporten gör nedslag i två korta tidsperioder, men ingenting i resultatet vederlägger egentligen kritiken. Däremot har traditionell kulturbevakning fortfarande en stark ställning på de studerade kultursidorna, vilket i och för sig inte betyder att det inte kan finnas problem även inom de fälten: kriterierna för bedömning av en litterär text kan ändras och till exempel innefatta mer ideologikritik än tidigare.

Rapporten har heller inte granskat den ideologiska tendensen hos kultursidornas artiklar eller hos ett samlat intryck av en kultursida.

Det finns också en skönjbar skillnad, där de stora tidningarna utanför storstaden – Nya Wermlands-Tidningen och Barometern, men också Dalademokraten – upprätthåller de gamla gränserna. Att Svenska Dagbladet tycks ligga nära den prioriteringen är knappast ett oväntat resultat.

---

1 <https://www.aftonbladet.se/kultur/a/A2Pv95/den-vikande-kritiken> hämtad 2019-12-19

2 <https://www.svd.se/politiken-tranger-sig-in-pa-kultursidorna> hämtad 2019-12-19

Slutsatsen är att kritikerna hade rätt: Kultursidorna vidgar sitt område och expanderar in på andra ämnesområden – inte minst politiken. Detta är också en medveten strategi från dagens aktiva kulturredaktioner. Utvecklingen kan därför – oavsett om man bedömer den som positiv eller negativ – tas som utgångspunkt för en vidare diskussion om kultursidornas innehåll och roll.

2. Om redaktören själv får förklara

Olika kultursidor och tidningar arbetar utifrån olika syften och premisser. Det är självklart, och syns också i vad kulturcheferna själva skriver när de beskriver sitt viktiga arbete, vilket de gärna gör. Därför är det intressant att se vad ett antal stora tidningars kulturredaktörer skrivit.

Lokala tidningar har ett ofta just ett fokus på den egna stadens eller spridningsområdets kultur, politik och debatt. Detta innebär inte nödvändigtvis att till exempel politiseringen av aktuella frågor blir mindre, men definitivt att urvalet av frågor i alla fall till en del styrs av läsekretsens intressen och behov.

På motsvarande sätt intresserar sig mer sällan en rikstäckande tidning för lokala händelser – såvida de inte sker i Stockholm, eller sommartid på Gotland och Österlen. Tendensen att röra sig bort från kulturen och närmare politiken syns även hos större lokala tidningar.

I sin första krönika för Göteborgs-Posten skriver kulturchef Björn Werner³ om Göteborg som ett epicentrum för nynazism och terrorturism, och om kultursidans plats i detta:

”När människor allt mer låter sig ryckas med i enkla förklaringar, oavsett varifrån, är det just på kultursidorna som möjligheten att tänka fritt, långt, stort och yvigt måste upprätthållas. Detta att vara en av få utposter där detta märkliga att vara människa får lov att utforskas fullt ut. En plats där den eftertänksamma gråskalan härskar. En daglig övning i att hålla demokratin färsk.

På samma sätt är kultursidan en garant för kulturlivets överlevnad i staden. Genom att berätta om och starta diskussioner kring stadens bukett av gallerier, scener, artister och mystiska klubbar ger vi syre till både kulturutövare och publik att se, höra och göra mer.”

Kultursidans uppgift är således tudelad: Att skriva om kultur, och allt det där andra.

Aftonbladets kultursida har däremot inte präglats av en lika klar riktning enligt Karin Pettersson⁴, som kommer att ta över ett par veckor efter att den här texten skrivs. I en intervju den 5 december 2019 lägger hon fram sin problemformulering och sin syn på kulturredaktionens plats i medielandskapet:

---

3 <https://www.gp.se/kultur/kultur/kultursidan-%C3%A4r-det-%C3%B6ppna-sinnets-fristad-1.4725892> hämtad 2019-12-10

4 <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Ad5ykM/karin-pettersson-bli-ny-kulturchef-pa-aftonbladet> hämtad 2019-12-10

"I en tid när vårt sätt att leva och organisera våra samhällen utmanas är det viktigare än någonsin att det finns plats för radikal samhällskritik, utopier och reflektion över vilka vi är och vart vi är på väg, som människor och som samhälle.

Där har kulturjournalistiken och särskilt Aftonbladet Kultur en central uppgift, och jag tror att jag har mycket att bidra med. Aftonbladet kultur är unik i det svenska medielandskapet eftersom den är vänster i en tid när de flesta kultursidor har en liberal eller konservativ utgångspunkt, säger hon. Runtom i världen förs nu en intensiv vänsterdebatt om jämlikhet, klimatkrisen, ekonomi, makt, mening och teknik. Den debatten behöver en hemvist i Sverige, och Aftonbladet kultur bör vara den platsen.

Det är en dramatisk tid vi lever i, och vi står inför stora förändringar. Kulturen och kulturpolitiken är en spelplats för några av de viktigaste och svåraste frågor som vi har att hantera framöver."

Kultursidans uppgift är således klar och tydlig: Att skriva om allt det där andra.

Det är nog att värna om varumärket i viss grad, då Aftonbladets kultursida är mycket omdiskuterad och tar upp ämnen som får stor spridning. Karin Petterson var tidigare chef för just ledarsidan i Aftonbladet, vilket är en tung merit. Ett politiserande angreppssätt ger resultat i form av läsare och referenser, och det är i sig inte konstigt att en redaktion följer de incitamentsstrukturer som finns. Med den bakgrunden kanske det är bättre att diskutera de bakomliggande strukturerna som styr vad stora tidningar skriver om, då det uppenbarligen inte är deras fel att kultur inte premieras av läsarna.

Föga förvånande har mer borgerligt betonade medier en högre svansföring kring traditionell kultur och bildning. Huruvida det beror på vad läsarna premierar, på en mer konservativ syn på bildning eller på borgarna helt enkelt har tid och råd att inte bry sig om att världen brinner lämnas åt läsaren att avgöra. Svenska Dagbladets kulturchef Lisa Irenius⁵ gav i sin intervju inför tillträdet sin egen bild av saken, och en glimt av sina planer:

"Jag tycker att det är fantastiskt att SvD som enda svenska tidning varje dag publicerar sådana essäer, där forskare och andra fria röster får utrymme att resonera kring olika ämnen. Det är välgörande hur SvD premierar kunskap och fördjupning, både på kultursidorna och i övriga tidningen."

Hon säger att hon vill värna om en kvalificerad kulturjournalistik som samtidigt också ligger i framkant när det gäller digital utveckling.

"Kultursidorna ska gärna vara ett sådant fönster mot omvärlden som gör att man som läsare känner sig både lite upplyst och upplyft"

Kultursidans uppgift är således självklar: Att vara kultiverad.

---

5 <https://www.svd.se/lisa-irenius-blir-svds-nya-kulturchef> hämtad 2019-12-10

Björn Wiman⁶ upprepade denna tanke under sin intervju vid tillträdet hos DN 2010. Efter tio år på Expressen hade han inte en klar handlingsplan, men väl en vision:

"Jag talar hellre om vad jag har gjort, nämligen sådana kultursidor som jag själv vill läsa. Det är viktigt att en redaktörs temperament genomsyrar dem, och jag ska vara en stark redaktör. Jag hittade mig själv som både människa och journalist på Expressen, och jag vill fortsätta att göra en klassisk kultursida.

Jag vill förena tradition med nyskapande, jag vill utveckla och skapa musikalitet i materialet och få det att sjunga. Det är vad jag brinner för och när det fungerar går jag lycklig från jobbet, säger han och lutar sig fram över bordet, helt allvarlig nu. DN har precis som Expressen kulturradikala traditioner som sitter i väggarna. Det är inget som hindrar att den kan må bra av mothugg ibland."

Kultursidans syfte är således uppenbart: Att vara passionerad, eldig och klassisk.

Frågan man då kan ställa sig är vad en klassisk kultursida skulle vara. Det svaret gav Wimans efterträdare på Expressen Karin Olsson⁷ vid en intervju samma år:

"Jag vill att vi ska vara debattledande, lekfulla och smarta. Vi ska ta nya grepp, bland annat med hjälp av digitala medier, och jag vill ge det kvalificerade kulturreportaget större utrymme.

En kultursida måste vara frisinnad, med röster från höger, vänster och helt andra håll. Den måste föra ett samtal och det är farligt om den får en politisk slagsida."

Kultursidans *raison d'être* är således följande: Att debattera politiskt, men utan att vara vinklad; att stå på barrikaderna, men fortfarande vara traditionell.

Det är en betungande och hedersam roll som här målas upp, och samstämmighet råder kring kultursidans naturliga identitet som plattform för samhällsdebatt och politik. Den något skeptiske noterar här hur kulturen i sig konsekvent sätts i andra hand, nästan som om man klamrar sig fast vid den samtidigt som man hänger sig åt någonting annat. Gärna film och musik, men först en skarp analys. Böcker är kul, men har du hört om författarens ideologi?

Baserat på dessa intervjuer är det tydligt att tesen håller: gränsen mellan kultur- och ledarsida tunnare än någonsin; och om så är fallet, vad skiljer då egentligen kultursidan från ledarsidan?

Dessa uttalanden av Sveriges just nu ledande kultursidesredaktörer visar att den utveckling som skett varit i högsta grad önskad. Kulturredaktörerna vill – i olika omfattning – gå denna väg. Och de har därmed rimligen stöd av tidningarnas ägare.

6 <https://www.dn.se/arkiv/kultur/bjorn-wiman-ny-kulturchef-pa-dn/> hämtad 2019-12-10

7 <https://www.dn.se/kultur-noje/nyheter/karin-olsson-ny-kulturchef-pa-expressen/> hämtad 2019-12-10

3. Metod

Den här rapporten har genomförts som en kvantitativ tvärsnittsstudie av artiklar på kultursektionen i elva svenska dags- och kvällstidningar. Studien har omfattat två perioder om 14 dagar, 20/5-2/6 och 11/11-24/11 2019. Informationen har inhämtats via Retriever och analyserats manuellt.

Ett problem med tidningar som utges i såväl elektroniskt som fysiskt format är att samma artikel ofta ges ut två gånger. Mellan publikation och tryck kan rubrik och smärre delar av innehållet komma att ändras, vilket ställer till med problem vid sammanställningen av alla publicerade artiklar. Det är därför ofrånkomligt att ett litet antal artiklar förekommer två gånger i urvalet då rubrikerna skilt sig i registret, och att vissa artiklar försvinner vid utrensningen av identiska rubriker. Stor noggrannhet har iakttagits för att de inte skall ske, men på grund av det stora omfånget finns det naturligtvis en risk för missar.

Urvalet av tidningar har gjorts för att reflektera ett brett spektrum av åsikter och geografiska synvinklar. Det har bestått av 11 tidningar: Aftonbladet, Barometern-OT, Dagens Nyheter, Dala-Demokraten, Expressen, Göteborgs-Posten, Norran, Norrländska Socialdemokraten, Nya Wemlands-Tidningen, Svenska Dagbladet och Sydsvenska Dagbladet (SDS). Majoriteten av de valda tidningarna har någon form av regional koppling, från NSD i norr till Sydsvenskan i söder. Fyra (SvD, DN, Ex och Ab) är rikstäckande.

Av de valda tidningarna mer än hälften (Barometern, DN, Ex, GP, Norran, NWT, SvD och SDS) någon form av borgerlig eller liberal anknytning eller tendens, och resterande (Ab, DD, NSD) har någon form av socialdemokratisk anstrykning.

Av de valda tidningarna har Aftonbladet, Dagens Nyheter, Dala-Demokraten, Expressen, Göteborgs-Posten, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan sjudagarsutgivning av kulturtexter. Resterande tidningar publicerar sex dagar i veckan.

Huvudfokus för den här rapporten ligger på vilka ämnen som omtalats av de respektive tidningarnas kulturredaktioner. En generell indelning kommer att göras, där varje tidningsartikel läses och tilldelas två olika variabler: kategori och typ. Av dessa är det kategorierna som upptar majoriteten av rapportens fokus, och uppdelningen i olika artikelformer har funnits till som ett hjälpmedel för att kunna identifiera avvikelser. Exempelvis är det nyttigt att kunna sälla bort notiser, då de upptar en så ringa längd och vikt, och kunna fokusera på specifikt debattinlägg och opinionsbildande material.

Grunden i kategoriseringen är den snävaste, mest traditionella definitionen av kultur. Dessa kategorier är givna sedan starten, och resten av diskussionen kommer att utgå därifrån. Därefter sker kategorisering löpande baserat på vilka trender som observeras under tidsperioden.

När ett ämne som väsentligt avviker från de förväntade ämnena på en kultursida tilldelas det en ny kategori. Därefter är möjligheterna tre:

1. Det nya ämnet uppkommer i hög omfattning i flera tidningar över flera dagar. Då behandlas ämnet som en egen kategori med samma värde som de befintliga, och antas vara något som regelbundet uppkommer i kultursidan.
2. Det nya ämnet uppkommer i liten omfattning, eller endast i en tidning, eller kan antas ligga nära något befintligt ämne. Då antas det att kultursidan har agerat som en flexibel redaktion som är lyhörd inför omvärldens förändringar och mer mån om att rapportera relevanta nyheter än att hålla sig inom rigida gränser för vad som får och inte får rapporteras. Artiklarna läses vid periodens slut om, och förpassas in i passande befintlig kategori i stället.
3. Det nya ämnet uppkommer, liksom i situation 2, sporadiskt och begränsat, men kan inte bakas in i någon annan kategori på grund av säregen ton eller unikt ämne. Då får kategorin ligga kvar, men diskuteras mer som en statistisk uteliggare.

De kategorier som identifierats kommer att diskuteras i analysen. Det är i första hand 1, men även i viss mån 3, som är föremål för den här rapporten. Ämnen som inte hör hemma på kultursidor men som trots det återkommer regelbundet är sedan tidigare det primära föremålet för kritiken mot svenska tidningars kultursidor. Dock är överdriven spretighet bland ämnen likaså ett problem som förtjänar diskussion. Kulturredaktionerna behöver trots allt kunna uppvisa ett konsekvent förhållningssätt till de ämnen de skriver om.

Vad gäller typer har sex principiella använts.

1. **Opinion**
Debattinlägg som framför en konkret åsikt med syfte att påverka.
2. **Krönika**
Resonerande inlägg där skribenten lägger fram sina åsikter i ett mellanting mellan opinionstexter och kallare journalistik.
3. **Recension**
Den utan tvekan vanligaste artikelformen inom kulturjournalistik. Alla bedömningar av kulturyttringar platsar här. Här finns dock även en fin gräns mellan att recensera och att använda en recension för att starta en politisk diskussion.
4. **Notis**
Den absolut kortaste texten som ofta ligger på 80 ord eller färre, är rent informativ, och i många fall är värd att sälla bort från urvalet på grund av sin ringa omfattning.
5. **Artikel**
En restkategori för alla andra textformer som antingen inte intar en klar position eller vars definition inte är särskilt relevant för rapporten.

Vissa tidningar, som NSD och Expressen, har mycket små kultursidor som därmed utgör en ytterst liten del av det totala antalet artiklar som publiceras. Vissa andra tidningar har en mycket större kulturavdelning utan att öka storleken på tidningen nämnvärt. Tidningar med mindre kultursidor borde då, rimligen, slå större vakt om dessa, då utrymmet för felsteg är mindre, och då statistiken konsekvent kommer att missgynna slarv hos dem. Lokalt baserade tidningar har likaså ett mindre holistiskt syfte än rikstäckande, och torde rimligen också ha ett större intresse för kulturrapportering än rikstäckande tidningar som försöker appellera till en nationell publik. Därmed kan det förväntas att lokala tidningar med små kultursidor också kommer att uppvisa en högre stringens i sitt material. Tidningar som NSD, Barometern och Sydsvenskan ingår i denna kategori, medan GP, DN och SvD kan förväntas ha större variation i sitt material.

Ett enklare statistiskt test kommer att användas som analyshjälpmedel. Dels beräknas de tre huvudgrupperna i procent för enklare visualisering. Därefter beräknas även olika kombinationer av dessa. Slutligen beräknas konfidensintervallet för andelen strikta kulturtexter, för att kunna ta reda på ifall en bredare definition av kulturbegreppet hade gett någon konkret förändring eller ifall det ökade antalet texter lika gärna hade kunnat bero på slumpen.

En klassisk signifikansnivå på 5 procent har valts, och gränsen för vad som anses vara en renodlad, hårt hållen kultursida är 90 procent. Logiken är enkel: Ju färre artiklar som publicerats, desto mindre material har man att dra slutsatser från. Ju mindre material, desto större måste avvikelserna vara för att vara tillförlitliga. En låg andel kulturtexter behöver därför vägas upp av en större andel gränsfall, medan höga antal och andelar inte kräver lika stora avvikelser för att dessa ska kunna säkerställas. Statistiska tester, såväl i resultat som genomförande, går naturligtvis alltid att diskutera och är på inget sätt felfria. Inga beslut eller värderingar tas därför endast baserat på ett enkelt test, utan det är endast en indikation bland många andra.

Då journalistik inte är en exakt kvantitativ vetenskap och då tolkningen av vad som är kultur inte är huggen i sten kommer materialet att framställas i olika ljus och vridas på flera gånger. Målet är att ifrågasätta och diskutera ett fält inom journalistiken som regelbundet utsätts för kritik, inte att utpeka en objektiv sanning

och dogmatiskt förhålla sig till den. Att behandla ämnet svartvitt vore att underkänna en hel yrkeskårs professionella arbete, och det är ingen intresserad av.

Däremot kommer upprepande trender och kraftiga tendenser åt ett håll, speciellt när de uppenbarar sig från flera perspektiv, att utstå större kritik än mjukare trender som rimligtvis kan ha uppstått på grund av tolknings- eller åsiktsskillnader mellan rapportskribenten och kulturredaktionen. Utgångspunkten är alltid att mångfald och valmöjligheter är av godo, och att en nisch som har potentiella intresserade läsare naturligtvis bör fyllas av någon som kan leverera slikt material på ett professionellt och trovärdigt vis.

4. Kategorier

De kategorier som identifierats omfattar tre huvudsakliga områden. Det första området innefattar ämnen som av hävd och princip bör finnas på kultursidan. Recensioner, debattinlägg om språk och konst och krönikor om kulturella fenomen är typiska exempel på kategorier som odiskutabelt hör hemma här. Dessa kategorier ingår i den snävaste, mest konservativa, men också klassiska definitionen av kultur. Dessa kategorier är därför givna, tas inte fram löpande, och kommer att utgöra grunden för bedömningen:

- **Kultur**
En generell kategori för notiser och krönikor som inte har ett självklart ämne men däremot klart hör hemma på kultursidan. Krönikor och kåserier om kulturyttringar, notiser om ombyggnationer av museer, och reportage om kulturstipendier hamnar här.
- **Musik/Scen**
Musik och teater, inspelad och live. Den här kategorin omfattar all scenkonst, poddar, och kan vara den mest traditionellt tyngda av alla kategorier.
- **Film/TV**
Filmer, serier och dokumentärer som recenseras och diskuteras hamnar här. Många kändisartiklar handlar om filmstjärnor, och även om skvaller inte egentligen ska finnas med i seriösa tidningar är kultursidan deras plats när de väl dyker upp.
- **Konst**
Recensioner och krönikor av konstinstallationer. I konstspektrat ingår även mode.
- **Litteratur**
Böcker, tidskrifter, poddar och andra tryckta media faller inom den här kategorin. Liksom de andra kulturkategorierna återfinns här främst recensioner, men härifrån kommer också många artiklar vars syfte är tveksamt.
- **Arkitektur**
Ceci tuera cela; le livre tuera l'édifice skrev Victor Hugo om arkitekturen. Liksom litteraturen är det talade ordet förevigat är arkitekturen det skrivna ordet hugget i sten, och kultursidan är dess givna plats.

Det andra området omfattar ämnen som inte är självklara på en kultursida, men som man kan argumentera för är kulturrelaterade. Utgångspunkten för värderingen av dessa är huruvida de har en koppling till en lösare definition av kultur.

Det tredje området är ämnen som hör hemma i andra delar av en tidning. Här återfinns de artiklar som symboliskt tar avstamp i en bok eller film för att sedan helt och hållet övergå till polemisk debatt som i bäst fall har en dubiös koppling till kulturfenomenet i inledningen.

Utgångspunkten är alltså att följa kultursidans kärna, och därefter värdera texter utifrån deras distans till denna kärna. Vissa redaktioner har en utvidgad definition av begreppet och ser gärna en lösare gränsdrag-

ning. En sådan redaktion torde, hypotetiskt, ha en högre andel artiklar i det andra området. Detta måste naturligtvis tas hänsyn till. Att endast värdera texter utifrån den snävaste definitionen och dra slutsatser därifrån vore att missa hela poängen med journalistik. Ett mer resonerande angreppssätt är därför ett bra verktyg för att identifiera instanser där kulturredaktioner gjort grova avsteg från kulturjournalistiken, men på samma gång inte falskeligen beskylla gränsöverskridande och nyfikna redaktioner för samma sak.

5. Elva svenska tidningars kultursidor under 14 dagar

Som väntat har kultursidorna varit väldigt lyhörda för omvärlden. Stora filmer och böcker har kvickt snappats upp av flera tidningar, och recensioner har inkommit med hög hastighet och god kvalitet. Valen av recensionsobjekt har också varit starkt varierande på sina håll. Lokalt baserade tidningar har varit mycket mer benägna att bevista mindre evenemang, synliggöra lokala kända konstnärer och diskutera ämnen som aldrig hade fått plats i rikstäckande media. Krönikorna och opinionstexterna har varit insiktsfulla och bitvis hårda, vilket är ett måste för ett område vars ekonomi och byråkrati så ofta utstår anfall från såväl privat som offentlig sektor. Således står det mycket väl till med den traditionella kulturen.

Kategori	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur	1	3	33	4	2	8	5	1	8	6	2	73
Musik/scen	13	28	104	12	3	45	19	5	10	31	7	277
Film/TV	3	15	71	4		24	17	2	7	22		165
Konst	5	1	19	3	1	9	5	8	11	6	6	74
Litteratur	10	11	69	17	16	25	8	15	20	27	9	227
Arkitektur						2					1	3
Σ Kultur	32	58	296	40	22	113	54	31	56	92	25	819
Genus	1		2							1	1	5
Julen		1	6			4	1	1		2	1	16
Mat/Resa	1		3			2	1	1				8
Internet	1		5			1					2	10
SA	4		9	1	1	5			4	7	2	33
Spel						1	1					2
Σ Gränsfall	7	1	25	1	1	13	3	2	4	12	5	74
Politik	5		14		2	2	2	1		2	2	30
IP	8		11	2					1		1	23
PEN	1		7									8
Sport			1								2	3
Klimatet	1	2	6	1						5	1	16
MFA	3		3	1	5	10	1	1		2	2	28
Feminism	2		8			4	1			1	1	17
Σ Ej kultur	20	2	50	4	7	16	4	2	1	10	9	125
Summa	59	61	371	45	30	142	61	35	61	114	39	1018

Det finns några saker som sticker ut från siffrorna vid en första anblick. Dagens Nyheter har den utan tvekan största kultursidan, och tar ensam upp nästan 37 procent av alla texter i materialet. Därefter kommer, föga förvånande, Göteborgs-Posten och Svenska Dagbladet med över 100 texter var. Tillsammans står dessa tre för 628 artiklar, eller 62 procent av materialet. Vidare har Aftonbladet och Sydsvenskan störst variation i materialet givet sin storlek, och endast DN:s enorma kulturdelen kan mäta sig med dem. Störst stringens kring kulturkategorierna uppvisade Barometern, med endast tre artiklar som inte faller inom traditionella kulturteman och av dessa är två om klimatet och en är en notis om Marianne Mörcks julvärdskap.

Lägst andel traditionella kulturartiklar uppvisade Aftonbladet och därefter Sydsvenskan. Aftonbladet, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan har alla tänt på gränsen för kulturämnen. Här kan man alltså argumentera för

att kulturredaktionen inte velat nöja sig med klassiska, enligt vissa daterade ämnen utan har en bredare syn på vad kultur är. Då är frågan huruvida detta ger någon konkret skillnad i andelen artiklar, eller ifall skillnaden är för liten för att märkas.

Intressant är hur GP upptar en tredjedel av MFA-kategorin ensam. Detta kommer sig av ett stort antal reportage och artiklar kring antisemitism, såväl modern som under 40-talet.

	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur	54,24%	95,08%	79,78%	88,89%	73,33%	79,58%	88,52%	88,57%	91,80%	80,70%	64,10%	80,45%
Gränsfall	11,86%	1,64%	6,74%	2,22%	3,33%	9,15%	4,92%	5,71%	6,56%	10,53%	12,82%	7,27%
Kult+GF	66,10%	96,72%	86,52%	91,11%	76,67%	88,73%	93,44%	94,29%	98,36%	91,23%	76,92%	87,72%
Ej Kult	33,90%	3,28%	13,48%	8,89%	23,33%	11,27%	6,56%	5,71%	1,64%	8,77%	23,08%	12,28%
GF+EK	45,76%	4,92%	20,22%	11,11%	26,67%	20,42%	11,48%	11,43%	8,20%	19,30%	35,90%	19,55%
Sign	SIGN	EJ SIGN	SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	SIGN	SIGN	SIGN	SIGN

En enklare signifikansberäkning visar vilka tidningar som skulle kunna hävda att en låg andel traditionella kulturtexter återspeglar sig i en desto högre andel icketraditionella kulturtexter och inkluderar saker som internetfenomen i kulturspektrat, med förklaringen att de gärna tar ut gränserna. Vissa uppfyller detta krav. Svenska Dagbladet är en tidning som låter hela 10 procent av sina texter ligga i detta ingenmansland, vilket innebär att en inkludering av dessa lägger dem bekvämt ovanför vår gräns på 90 procent kulturtexter. Aftonbladet har däremot ett så lågt antal traditionella kulturtexter från början att deras 10 procent otidionella texter lika gärna hade kunnat bero på ett avrundningsfel. Varken med eller utan dessa kommer dess kultursida över 70 procent kulturtexter.

Dagens Nyheter är en tidning med medelhög andel kulturtexter och som gärna testar gränserna. Det spretiga innehållet har dock en sådan tyngd på politiskt material att inte ens en vid definition av kulturbegreppet tar dem upp över 90 procent. Detta gäller för övrigt för urvalet som helhet. Av de dryga 1000 texter som valts ut, lästs och kategoriserats hade mer än 10 procent hört bättre hemma på exempelvis ledarsidan.

De kategorier som identifierats under undersökningens gång förtjänar en extra kommentar, somliga mer än andra. Följande kategorier har identifierats som liggandes i gränlandet mellan kultur och inte kultur:

- **Genus**
Sexualitet och identitetspolitik har upptagit en förhållandevis liten del av omfånget, men likväl har några artiklar blivit mer politiska än kulturpolitiska. Den här kategorin uppvisar visa ideologiska likheter med kategorin Feminism, och en annan fördelning är naturligtvis möjlig. I det här fallet har hänsyn tagits till huruvida texten berört kulturella fenomen, eller om den var mer politisk.
- **Julen**
Huruvida julen är en fråga om kultur eller samhällsoverlevnad kan diskuteras, men den har ingen naturlig plats i en tidning och har troligen därför glidit in på kulturdelen.
- **Internet**
Vissa skulle hävda att internet är en lika naturlig del av kulturen som litteratur och film, men faktum är att de flesta internetrelaterade artiklarna inte har haft så många beröringspunkter med kulturpolitik.
- **Svenska Akademien, SA**
Under normala omständigheter skulle ett nobelpris i litteratur vara kultursidans kärleksbarn, men faktum är att av de 28 nobelrelaterade artiklar som publicerats har 18 handlat om Peter Handke, varav endast en har diskuterat hans litterära förmågor. Övriga 6 artiklar har handlat om Matilda Gustafssons bok om Kulturprofilen, och merparten av dessa recensioner har ägnat misstänksamt många ord på att diskutera honom och väldigt få på själva boken. Värt att notera att det återkommer tre olika teman i den här kategorin: Debatten om Peter Handke, diskussionerna efter Matilda Gustafssons bok, och debatten om Katarina Frostenssons bok. Den sistnämnda avhandlas endast under våren.

- **Spel**

Spel torde vara kultur. Tidningarna behandlar det som ett önskat barn i februari.

- **Mat/Resa**

Kulinariska recensioner och nöjeslvsartiklar. Många kultursidor har ett separat avsnitt för nöjesliv och dylikt, men det är inte helt givet huruvida det är så väsensskilt egentligen, och alla redaktioner separerar heller inte dem.

Ett ämne som inte fått en egen kategori är artiklarna kring Polens reaktion mot en dokumentär om förintelsen i Polen. Artiklarna kring detta har onekligen varit politiska, men innehållet och syftet har hållit sig kvar vid dokumentären, och åsikterna har kretsat kring yttrandefrihet och censur. En mer stringent analys hade kanske förpassat detta till politiken.

Internationell politik, migrationsdebatt och sport är ämnen som har egna, dedikerade delar i en seriös tidning, och som inte skall finnas med bland kulturspalterna. Här har Staffanstorps reklamfilm diskuterats, liksom imamen i Gävle och sanningshalten i Linnéa Claessons texter. Följande kategorier har identifierats på detta område:

- **Politik**

En generell kategori för artiklar utan klar riktning, men som definitivt inte har någon koppling till kultursidan. Kritik av partiledarnas retorik, debatt om NATO-övningar i Norrland och reflektioner kring Hanif Balis politiska gärning är för spridda och spretiga för att få egna kategorier, men har ingenting här att göra heller.

- **Internationell politik, IP**

Här finns mer eller mindre samma artiklar som i kategorin Politik, fast om utrikesfrågor. Biståndspolitik och statskuppen i Bolivia finns här.

- **Sport**

Av någon anledning har debatten om var Zlatan-statyn ska stå hamnat på kultursidan tre gånger.

- **Klimatet**

Klimatdebatt, klimatångest och krönikor om konsumtion. Alla artiklar om Black Friday har lyckats hålla sig till klimatet och finns därför också här.

- **PEN**

Majoriteten av litteraturkategorin består av bokrecensioner och diskussioner kring litteratur och författare. Strax innan perioden fick dock den svenskkinesiske förläggaren Gui Minhai pris från Svenska PEN, för vilket Sverige fått utstå mycket kritik. Majoriteten av det här avhandlades på kultursidorna, vilket kan ha ett egenvärde. Yttrandefrihet och litteratur är i många avseenden kultursidans ansvar och kampfråga. Dock har hans verk och hans betydelse som författare inte diskuterats, vilket har förlagt debatten i en egen kategori.

- **Migrationsdebatt, främlingsfientlighet och antisemitism, MFA**

Radikalisering, krönikor om judiska flyktingar och Staffanstorps reklamfilm upptar majoriteten av den här kategorin, men här finns även en artikel om minoriteters rättigheter och debatten om offentlig konst i Sölvesborg.

- **Feminism**

Debattinlägg om MeToo, pjäser om sexarbetares rättigheter där den efterföljande debatten helt handlat om sexköp och regissörens politiska åsikter, samt en helt vanlig krönika om kvinnors lika rättigheter. Som ovan beskrivet har denna kategori en del likheter med "Genus", men då tonvikten här legat på kopplingen till kulturdebatt har en splittrig ansetts bra och nödvändig.

6. Ledarsidorna och debatterna

Redaktörerna för de stora tidningarna har varit tydliga med att kultursidan ska vara en relevant, opinionsbildande och stark röst i mediebruset. Frågan är då hur detta har påverkat ämnesvalet, och vilken typ av redaktion som träder fram när bokrecensionerna och koncertnotiserna sällats bort. Det är trots allt inte det som skrivs av de välprofilerade namnen vid redaktionen, utan dessa skriver i regel debattinlägg eller insiktsfulla krönikor. De är dessa som blir omdiskuterade, som läses flitigt och som genererar samhällsdebatt. Tidningen ska måhända inte sälla bland eller ta ansvar för skribenternas åsikter – rapporten har heller inte lagt någon vikt vid åsikter – men har däremot ett ansvar för att hålla ett relevant ämnesval. Därför begränsas nu urvalet till krönikor och debattartiklar.

Kategori	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur				1		2	1	1			3	8
Musik/scen			10		1	1		2			1	15
Film/TV				8			3					11
Konst	1			3				1			1	2
Litteratur				6	1	1	4		2		1	2
Arkitektur							1					1
Σ Kultur	1	0	28	2	4	9	4	2	0	6	4	60
Genus				2							1	3
Julen				2			2	1				1
Mat/Resa				2					1			3
Internet		1									1	2
SA		1					2				1	4
Spel								1				1
Σ Gränsfall	2	0	6	0	0	4	2	1	0	3	1	19
Politik	3		11			2	1		1		2	2
IP	7		5		2							1
PEN				3							1	4
Sport				1								2
Klimatet	1			4	1						5	1
Greta												0
MFA				3	1	4	3	1			2	2
Feminism		1		1							1	1
Σ Ej kultur	12	0	28	4	6	4	1	1	0	11	9	76
Summa	15	0	62	6	10	17	7	4	0	20	14	155

Värt att notera här är att Barometern och Nya Wermlands-Tidningen inte haft några opinionsbildande texter i egentlig mening. Kultursidorna har bestått av främst recensioner, men även reportage och intervjuer av kulturpersonligheter.

Dagens Nyheter står ut från mängden, vilket kanske inte är förvånande med tanke på dess omfång. Likaså intar de två kvällstidningarna en stark position relativt sin ringa storlek.

	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur	6,67%	0,00%	45,16%	33,33%	40,00%	52,94%	57,14%	50,00%	0,00%	30,00%	28,57%	38,71%
Gränsfall	13,33%	0,00%	9,68%	0,00%	0,00%	23,53%	28,57%	25,00%	0,00%	15,00%	7,14%	12,26%
Kult+GF	20,00%	0,00%	54,84%	33,33%	40,00%	76,47%	85,71%	75,00%	0,00%	45,00%	35,71%	50,97%
Ej Kult	80,00%	0,00%	45,16%	66,67%	60,00%	23,53%	14,29%	25,00%	0,00%	55,00%	64,29%	49,03%
GF+EK	93,33%	0,00%	54,84%	66,67%	60,00%	47,06%	42,86%	50,00%	0,00%	70,00%	71,43%	61,29%
% av total	25,42%	0,00%	16,71%	13,33%	33,33%	11,97%	11,48%	11,43%	0,00%	17,54%	35,90%	15,23%

Aftonbladet utmärker sig direkt genom sin otroligt politiska framtoning. 80 procent av kultursidan hänges politik, klimatet och jämställdhetsfrågor, medan endast en krönika om konst utkommer på en söndag, även

den gränsades till en recension. Det är också intressant att se hur stor andel av tidningen som är opinionsbildande. Sydsvenskan och Expressen är de enda tidningar vars åsiktsbärande del upptar mer än 30 procent av tidningen, tätt följda av Aftonbladets 25 procent. Resterande håller sig runt mellan 10 och 20 procent, vilket i sig inte nödvändigtvis är en förvånande siffra.

7. Jämförelse med våren

Det är relativt lönlöst att dra några vidare slutsatser utan att se hur bevakningen utvecklats över tid. Som förväntat har redaktionerna varit känsliga för trender och snappat upp nyheter relativt fort, vilket innebär att resultatet konstant skiftar utefter vilka nyheter som varit stora. Vad som varit slående är hur den vanliga kulturrapporteringen skiftar utefter vilken kontext de finns i. Under EU- valstider lyser gränsöverskridande kulturfrågor med sin frånvaro. I stället består rubrikerna av dels politiska texter, dels av musik och film.

Kategori	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur	6	6	26	8	4	9	5	3	3	12		82
Musik/scen	2	41	86	7	4	52	9	7	12	34	6	260
Film/TV	1	18	45	1		25	8	1	3	16	1	119
Konst	4	5	25	10	11	13	5	11	12	8	8	112
Litteratur	22	16	48	22	4	31	10	7	15	35	8	218
Arkitektur			1			1				1		3
ΣKultur	35	86	231	48	23	131	37	29	45	106	23	794
Genus			2									2
Mat/Resa			2					1				3
Internet			2	1			1					4
SA	1		4		3	1	1		1	2	1	14
Spel		1	5				1					7
ΣGränsfall	1	1	15	1	3	1	3	1	1	2	1	30
Politik	4	1	18		3	6	2	1	1	6	3	45
IP	2		1	1	2							6
EU	2	1	7		3	2				3	2	20
Sport	1		1		1							3
Klimatet	3		13			2		1			1	20
MFA	4		3							5	3	15
Feminism	4		10	2	2	2	3			3	1	27
ΣEj kultur	20	2	53	3	11	12	5	2	1	17	10	136
Summa	56	89	299	52	37	144	45	32	47	125	34	960

En stor del av materialet under "Feminism" har berört föräldraskap, speciellt kvinnligt sådant, och barns roll i kvinnors liv.

Svenska Akademien har även i våras tagit plats, då Katarina Frostenson kom ut med sin egen bild av konflikterna kring Kulturprofilen. Artiklarna har dock endast i bästa fall varit rena recensioner av hennes bok, och samtliga har på ett eller annat sätt diskuterat Akademien som politiskt fenomen. Fastän politiseringen inte varit lika tydlig som kring Peter Handke förtjänar ändå texter om Akademien sin egen kategori, och det lär dröja många år innan dess egenvärde som en helt litterär institution är återvunnen.

Den här gången syns dock likadana tendenser som under hösten vad gäller förhållningssättet gentemot en klassisk syn på kultur. Skillnaden är dock att Göteborgs-Posten intar en väldigt konservativ position, till skillnad från i november – då 10 texter om enbart migrationspolitik och antisemitism publicerades. Aftonbladet och Expressen håller en otroligt politiserande linje, återigen utan att för den sakens skull utveckla kulturpolitiken eller tänja på gränserna för vilka ämnen som ingår i begreppet. Ämnena berör snarare politik, internationella relationer och genus.

	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	Summa
Kultur	62,50%	96,63%	77,26%	92,31%	62,16%	90,97%	82,22%	90,63%	95,74%	84,80%	67,65%	82,71%
Gränsfall	1,79%	1,12%	5,02%	1,92%	8,11%	0,69%	6,67%	3,13%	2,13%	1,60%	2,94%	3,13%
Kult+GF	64,29%	97,75%	82,27%	94,23%	70,27%	91,67%	88,89%	93,75%	97,87%	86,40%	70,59%	85,83%
Ej kult	35,71%	2,25%	17,73%	5,77%	29,73%	8,33%	11,11%	6,25%	2,13%	13,60%	29,41%	14,17%
GF+EK	37,50%	3,37%	22,74%	7,69%	37,84%	9,03%	17,78%	9,38%	4,26%	15,20%	32,35%	17,29%
Sign	EJ SIGN	EJ SIGN	SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	EJ SIGN	SIGN

8. Analys

Vad innebär då detta för kultursidorna? Det är ingens avsikt att avskräcka redaktionen från att experimentera och skriva vågade texter. Någon värdering i texternas åsiktsmässiga innehåll eller försök att underkänna journalistkårens professionella arbete bör heller ingen seriös skribent göra.

Samtidigt finns det ett värde i att övervaka och kritisera. En enkel sammanställning av periodens resultat ger oss en bild av det svenska kulturmedielandskapet. Det är naturligtvis inte en fullständig eller perfekt bild, men det är en bild som kan tjäna som grund för vidare utforskning.

	>90% kultur	>10% ej kultur	Antal artiklar	Andel opinion	Andel kulturopinion över snittet
AB	Nej	Ja	59	25,42%	Nej
Bar	Ja	Nej	61	0,00%	Nej
DN	Nej	Ja	371	16,71%	Ja
DD	Nej	Nej	45	13,33%	Nej
Ex	Nej	Ja	30	33,33%	Nej
GP	Nej	Ja	142	11,97%	Ja
Norran	Nej	Nej	61	11,48%	Ja
NSD	Nej	Nej	35	11,43%	Ja
NWT	Ja	Nej	61	0,00%	Nej
SvD	Nej	Nej	114	17,54%	Nej
SydSv	Nej	Ja	39	35,90%	Nej

De enda två tidningar där den traditionella kulturen upptar över 90 procent av materialet är de två små tidningar som också helt saknar opinionsbildning på kultursidan och har en stark lokal förankring. Detta innebär kanske att man inte borde fokusera på mängden kulturtexter som publiceras, utan i stället se på andelen texter som inte har någon koppling till kultur. Där träder en annan bild fram: fem av elva tidningar låter ämnen utan kulturförankring uppta över 10 procent av kulturdelen. Tidningens politiska och geografiska förankring, liksom storlek, spelar här mindre roll.

Tittar man däremot på det som är kulturredaktörernas egen hjärtefråga, opinionen och debatten, träder en ny bild fram. I stället för att analysera utifrån en arbiträrt fastställd procentsats kan vi nyttja branschens eget nuvarande tillstånd. De elva utvalda tidningarnas genomsnitt för opinion som håller sig till någon form av kultur är 52 procent. Resterande 48 procent är politik, klimat och migration. Endast Dagens Nyheter, Göteborgs-Posten, Norran och Norrländska Socialdemokraten håller sig över denna andel. Resterande tidningar håller sig inte till ämnet.

Att Barometern på två veckor publicerat totalt tre texter som inte faller inom den mest konservativa definitionen av kultur har naturligtvis ett egenvärde, men det är inte och bör inte vara det enda sättet att driva en kulturredaktion. Att Aftonbladet under samma tid låtit dryga 15 procent av sitt material gå utanför ramarna har också ett egenvärde, och man kan argumentera för att det är så kulturjournalistiken utvecklas – genom att våga göra annorlunda och våga göra fel. Att nästan en fjärdedel av Expressens publikationer på kultursidan handlat om politik som inte alls bottenar i kultur, utan att samtidigt tänja på några gränser vad gäller

kulturmaterial borde däremot diskuteras. Om kultursidan inte vågar gå i bräschen för kulturrapportering genom att behandla datorspel som ett värdigt medium i samma klass som film och litteratur, men däremot slår på stora trumman i migrationsdebatten, är frågan på vilket sätt det är en kultureddaktion.

Situationen är knappast förvånande. Intentionen att låta kultursidan vara en plats för samhällsdebatt har varit öppen och tydlig, och rekryteringen har motsvarat detta. Nästa steg torde vara att fråga sig vad som konkret kan göras för att vända trenden.

Resultatet av utvecklingen har flera negativa sidor. När tidningarnas kultursidor prioriterar ner den traditionella kulturbevakningen retirerar de från ett område som av hävd varit en av dagspressens huvuduppgifter. När tidningarna en gång startades var kulturen en av de allra viktigaste byggstenarna, och så borde det förbli.

Utvecklingen skadar på flera sätt:

Kritiken blir mindre betydelsefull, kritikerna färre och kanske mindre specialiserade. Färre teaterpjäser och musikverk anmäls, en mindre andel av bokutgivningen recenserar. Kulturutbudet får därmed inte den feedback recensioner ger. Den potentiella publiken nås inte lika bra.

Kulturpolitiken får också en mindre bevakning när debattutrymme tas upp av internationell politik eller migrationsfrågor.

Förlorare blir läsarna: kulturkonsumenter och väljare får inte längre samma vägledning.

I längden blir detta ett problem för dagspressen eftersom läsarna förlorar ytterligare ett skäl att prenumerera.

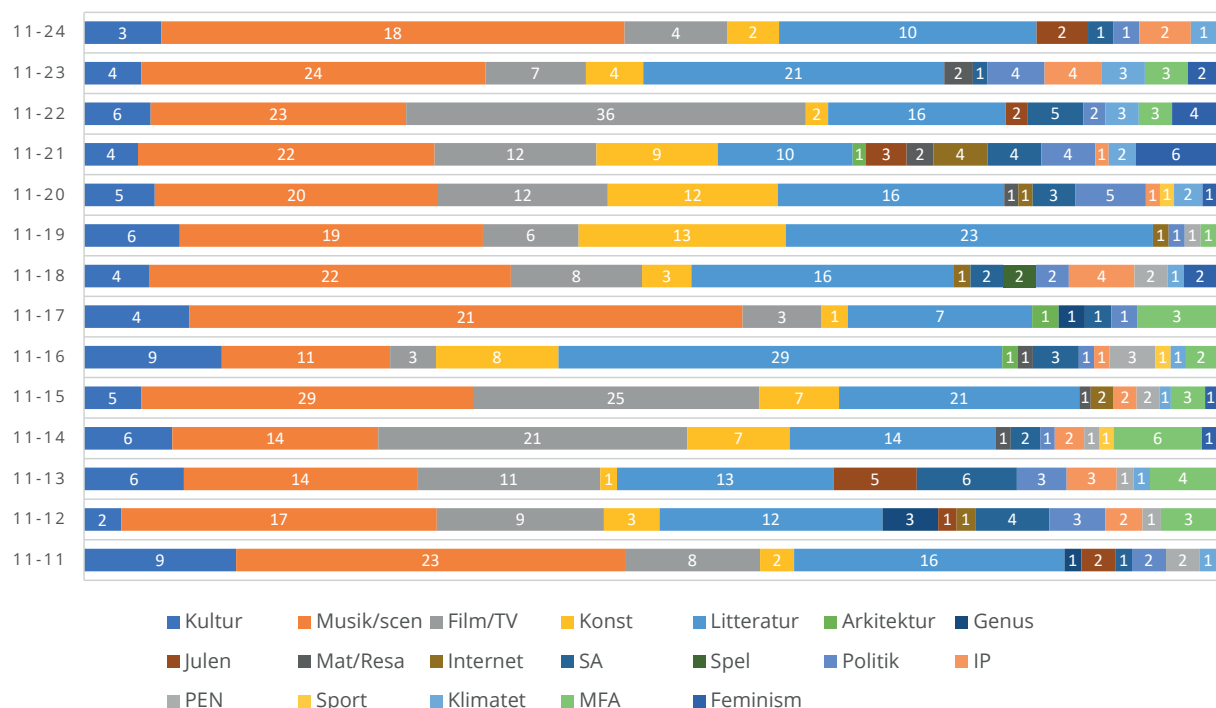
Bilagor

Kulturartiklar fördelade på ämne och datum:

Rubrik	11-11	11-12	11-13	11-14	11-15	11-16	11-17	11-18	11-19	11-20	11-21	11-22	11-23	11-24	Summa
Kultur	9	2	6	6	5	9	4	4	6	5	4	6	4	3	73
Musik/scen	23	17	14	14	29	11	21	22	19	20	22	23	24	18	277
Film/TV	8	9	11	21	25	3	3	8	6	12	12	36	7	4	165
Konst	2	3	1	7	7	8	1	3	13	12	9	2	4	2	74
Litteratur	16	12	13	14	21	29	7	16	23	16	10	16	21	10	224
Arkitektur						1	1				1				3
Σ Kultur	58	43	45	62	87	61	37	53	67	65	58	83	60	37	816
Genus	1	3					1								5
Julen	2	1	5								3	2		2	15
Mat/Resa				1	1	1				1	2		2		8
Internet		1			2			1	1	1	4				10
SA	1	4	6	2		3	1	2		3	4	5	1	1	33
Spel								2							2
Σ Kvasikult	4	9	11	3	3	4	2	5	1	5	13	7	3	3	73
Politik	2	3	3	1		1	1	2	1	5	4	2	4	1	30
IP		2	3	2	2	1		4		1	1		4	2	22
PEN	2	1	1	1	2	3		2	1						13
Sport				1		1				1					3
Klimatet	1		1		1	1		1		2	2	3	3	1	16
MFA		3	4	6	3	2	3		1			3	3		28
Feminism				1	1			2		1	6	4	2		17
Σ Ej kultur	5	9	12	12	9	9	4	11	3	10	13	12	16	4	129
Summa	67	61	68	77	99	74	43	69	71	80	84	102	79	44	1018

Diagram över kulturartiklar per dag:

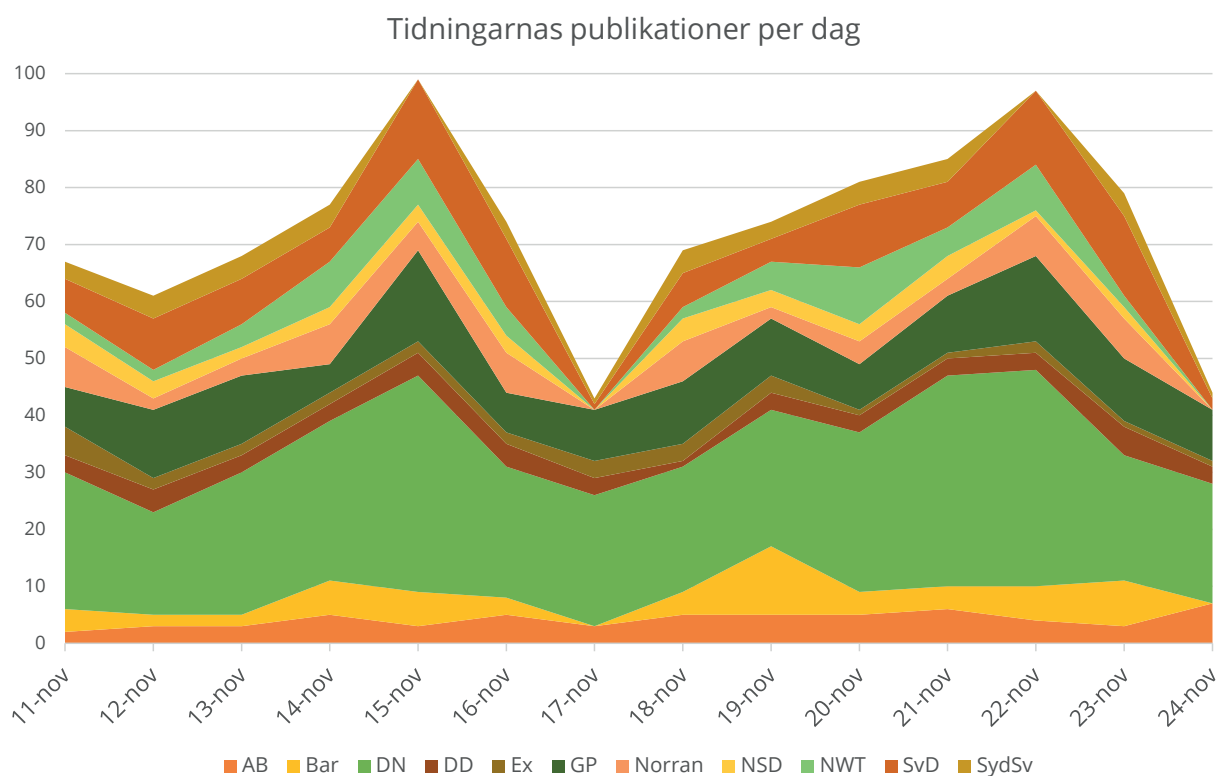
KATEGORI PER DAG

Kulturartiklar fördelade på tidning och datum:

Rubrik	AB	Bar	DN	DD	Ex	GP	Norran	NSD	NWT	SvD	SydSv	
11-nov	2	4	24	3	5	7	7	4	2	6	3	67
12-nov	3	2	18	4	2	12	2	3	2	9	4	61
13-nov	3	2	25	3	2	12	3	2	4	8	4	68
14-nov	5	6	28	3	2	5	7	3	8	6	4	77
15-nov	3	6	38	4	2	16	5	3	8	14		99
16-nov	5	3	23	4	2	7	7	3	5	12	3	74
17-nov	3		23	3	3	9				1	1	43
18-nov	5	4	22	1	3	11	7	4	2	6	4	69
19-nov	5	12	24	3	3	10	2	3	5	4	3	74
20-nov	5	4	28	3	1	8	4	3	10	11	4	81
21-nov	6	4	37	3	1	10	3	4	5	8	4	85
22-nov	4	6	38	3	2	15	7	1	8	13		97
23-nov	3	8	22	5	1	11	7	2	2	14	4	79
24-nov	7		21	3	1	9				2	1	44
Summa	59	61	371	45	30	142	61	35	61	114	39	1018

Diagram över tidningarnas utgivning över tid:

 Svensk Tidskrift

www.svensktidskrift.se